

Preliminär bedömning av riskerna för dagvattenöversvämningar
3:e omgången (2024)

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Preliminär bedömning av riskerna för dagvattenöversvämningar
3:e omgången

Samhällsbyggnad
Dnr KOMU/1948/10.04.00.07/2024

Text:
Thomas Nyqvist, Hans Hjerpe, Kim Ehrs, Toni Meriläinen,
Andreas Granholm, Martina Bäckman

12/2024

Godkänd av
Samhällsbyggnadsutskottet 11.12.2024

INNEHÅLL

1. Allmänt.....	1
2. Utgångspunkter och iakttagelser	2
3. Åtgärder 2019–2024.....	5
4. Sammandrag	7

1. Allmänt

Sommaren 2010 trädde lagen (620/2010) och statsrådets förordning (659/2010) om hantering av översvämningsrisker i kraft. De gäller planering av hanteringen av översvämningar i avrinningsområden och kustområden samt dagvattenöversvämningar. När det gäller översvämningar i avrinnings- och kustområden ligger planeringsansvaret hos närings-, trafik- och miljöcentralerna och när det gäller dagvattenöversvämningar ligger det hos kommunen.

I Korsholm har den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar gjorts år 2011. Den andra bedömningsomgången var 2018 och då gjorde man en rapport på uppdateringar i den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar.

Utifrån den preliminära bedömningen kan kommunen vid behov och då kriterierna uppfylls utse ett eller flera områden med betydande risk för dagvattenöversvämning. För ett sådant område ska en karta över översvämningsrisker och en plan för hantering av översvämningsrisker utarbetas. I Korsholm har man inte utsett något område med betydande risk för dagvattenöversvämning under den första (2011) eller den andra (2018) planeringsperioden för hantering av översvämningsrisker.

Kommunerna ska se över den preliminära bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar senast 22.12.2024. Detta är en del av den regelbundet återkommande processen för hantering av översvämningsrisker enligt lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010). I denna rapport, som alltså är den tredje omgången för bedömningen, går man igenom situationer och förhållanden inom kommunens område som eventuellt ändrats vid förekomsten av dagvattenöversvämningar. I rapporten ingår även en förteckning över de åtgärder som har vidtagits under de senaste åren för att minska riskerna för dagvattenöversvämningar.

Vid bedömning av hur betydande översvämningsrisken är ska enligt lag om hantering av översvämningsrisker (620/2010) beaktas sannolikheten för översvämningen samt följande ur allmän synpunkt ogynnsamma följder som översvämningen eventuellt orsakar:

- 1) ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet
- 2) långvariga avbrott i nödvändighetstjänster så som vattentjänster, energiförsörjning, datakommunikation, vägtrafik eller annan motsvarande verksamhet
- 3) långvariga avbrott i ekonomisk verksamhet som tryggar samhällets vitala funktioner
- 4) långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön
- 5) oersättliga ogynnsamma följder för kulturarvet.

I den tredje omgången för bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar har tjänstemän på kommunens avdelningar teknisk service och planläggning samt vattentjänstverket deltagit. Österbottens räddningsverks tf. riskhanteringschef Linus Östman har gett information om översvämningsrelaterade skadebekämpningsuppdrag under tiden 2019–2024.

2. Utgångspunkter och iakttagelser

Under den första preliminära bedömningen av dagvattenöversvämningsrisker år 2011 fästes uppmärksamhet vid följande områden:

- Kvevlaxområdet
- Området vid Källängsvägen, Smedsby
- Området vid Stocksundsbacken, Smedsby
- Logistikområdet, Toby.

På dessa områden hade tidigare inträffat mindre dagvattenöversvämningsrisker som inte har orsakat betydande skador. Ur rapporten från andra omgången (2018) framgår att viktiga åtgärder för att minska riskerna för dagvattenöversvämningsrisker har utförts på dessa områden.

Effektivering av dagvattensystemet i Smedsby centrum och skolcentrum har åtgärdat tidigare problem i området vid Källängsvägen. Problemmrådet vid Stocksundsbacken har åtgärdats i och med de tre torrläggingspumpstationerna som byggdes i samband med att Smedsby omfartsväg blev färdigställd. Det har dock fortfarande konstaterats risker för att en del vatten kan rinna tillbaka till pumpstationen via den gamla cirka 150 meter långa betongkanalen som byggdes på 1950-talet. Problemet kan uppstå då vattennivån är hög i den nedre delen av Stocksundsbacken som fortsätter på Vasa stads sida via Vapenbrödraby och Vöråstan till en pumpstation och vidare ut till Metviken. Vid logistikområdet i Runsor har byggts fördröjningsbassänger och bättre avledning via öppna diken och dagvattenledningar till Toby å.

I Kvevlaxområdet konstaterade man problem med inläckage av dagvatten till avloppsnetet redan i första omgångens bedömning av översvämningsrisker (2011). En del av dessa problemområden finns dessvärre fortfarande kvar och beror på felaktiga avloppssystem på tidigare byggda tomter. Vattentjänstverket och teknisk service har påbörjat det gemensamma arbetet med att identifiera platser för det oönskade inläckaget och har som målsättning att korrigerande åtgärder ska påbörjas inom ett pilotområde.

Det finns ofta ett samband mellan översvämningsrisker i vattendrag och dagvattenöversvämningsrisker, som exempel kan nämnas Skatan i Kvevlax. I Kvevlax lider även avloppsledningsnätet vid Skatans pumpstation av översvämningsrisker i Finnbäcken. Finnbäckens nivå är i höjd med havsvattenståndet. Om högt havsvattenstånd sammanträffar med t.ex. störtregn eller snösmältning stiger vattennivån högre än brunnslocken vilket medför att dagvatten rinner in och fyller avloppsledningsnätet. Detta leder till bräddningar av avloppsvatten då kapaciteten inte längre räcker till. Finnbäcken har delvis rensats under 2024 men eftersom det inte finns någon fallhöjd från Kvevlax ner till havet kommer problemet antagligen att kvarstå.

Bild 1. Situationen vid Skatan, Kvevlax vid islossningen våren 2024.

Skadebekämpningsuppdrag som Österbottens räddningsverk har blivit larmat till på Korsholms område under tiden 2019–2024 och som har orsakats av något av följande: översvämning, regnvatten eller höjt vattenstånd, framgår ur bild 2. Antalet uppdrag är sex. Av dessa uppdrag har endast två stycken inträffat på detaljplanerade områden, ett av dem vid en havsstrand. Totalt tre av uppdragen är intill havsstränder, så de beror inte på dagvattenöversvämning. Två av uppdragen har inträffat på vägområde. Antalet skadebekämpningsuppdrag har minskat betydligt då man jämför med situationen vid omgång två av riskbedömningen för dagvattenöversvämning år 2018. På basen av antalet skadebekämpningsuppdrag, dess tidpunkt och placering finns inget som tyder på risker för dagvattenöversvämning på Korsholms kommuns område.

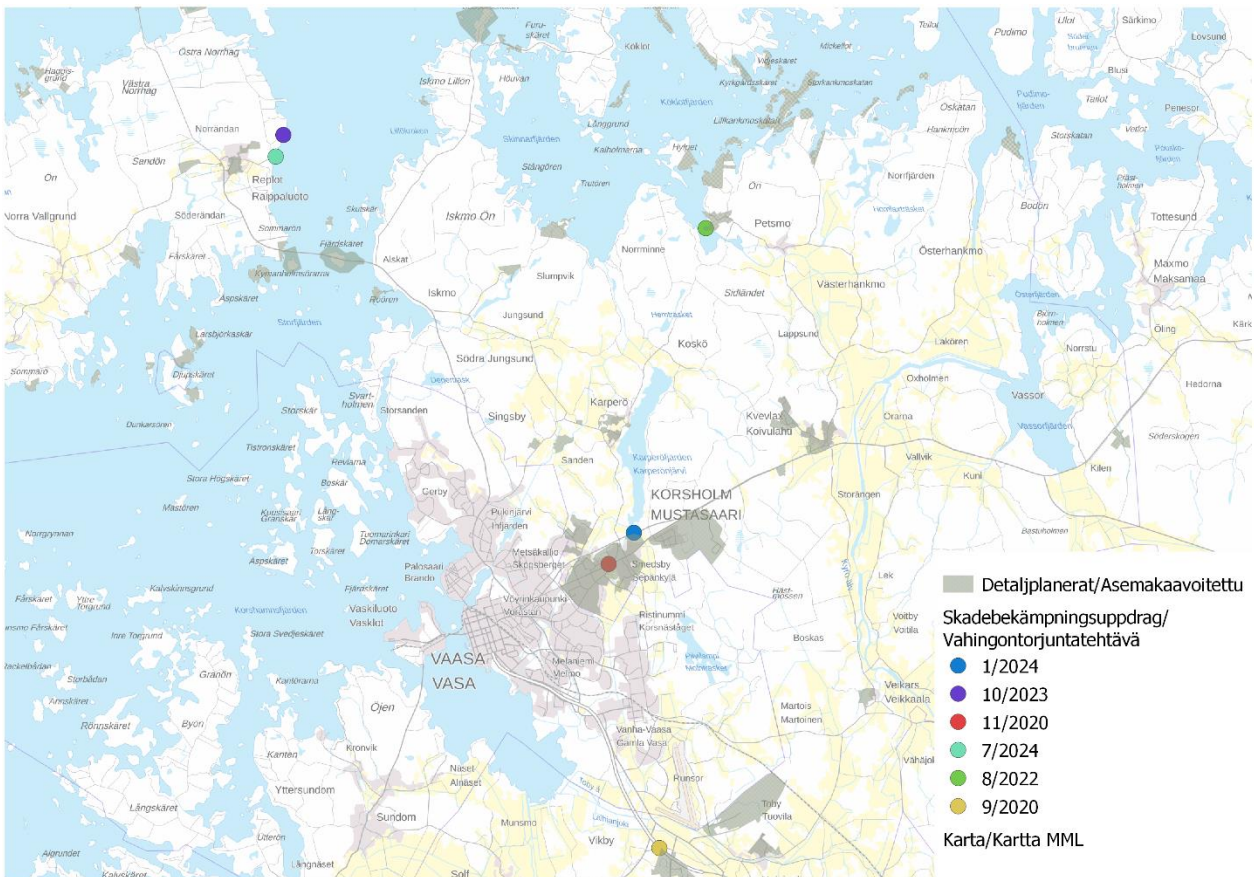

Bild 2. Skadebekämpningsuppdrag (orsaker: översvämning, regnvatten eller höjt vattenstånd) som Österbottens räddningsverk har blivit larmat till på Korsholms område under tiden 2019–2024.

Översvämningsscenariot på Finlands miljöcentral har publicerat en uppdaterad allmän karta över risker för dagvattenöversvämningar vid två olika scenarion. Översvämningsskartan har utarbetats utifrån en nederbörds mängd på 52 mm, vilket motsvarar en nederbörd som inträffar en gång på hundra år. I Korsholms kommun används den nya kartan för att bättre identifiera översvämningssrisker orsakade av regn- och smältvatten. Vid användningen av översvämningsskartan måste beaktas att den är övergripande och kan inte användas för byggnadsspecifik granskning. Dessutom ska beaktas att den inte kan ta med alla uppgjorda dagvattensystem i beräkningarna. Kartan finns tillgänglig för alla på webbadressen: <https://www.i9.ymparisto.fi/i9/fi/hulevesitulva/karttapalvelu/katselu>

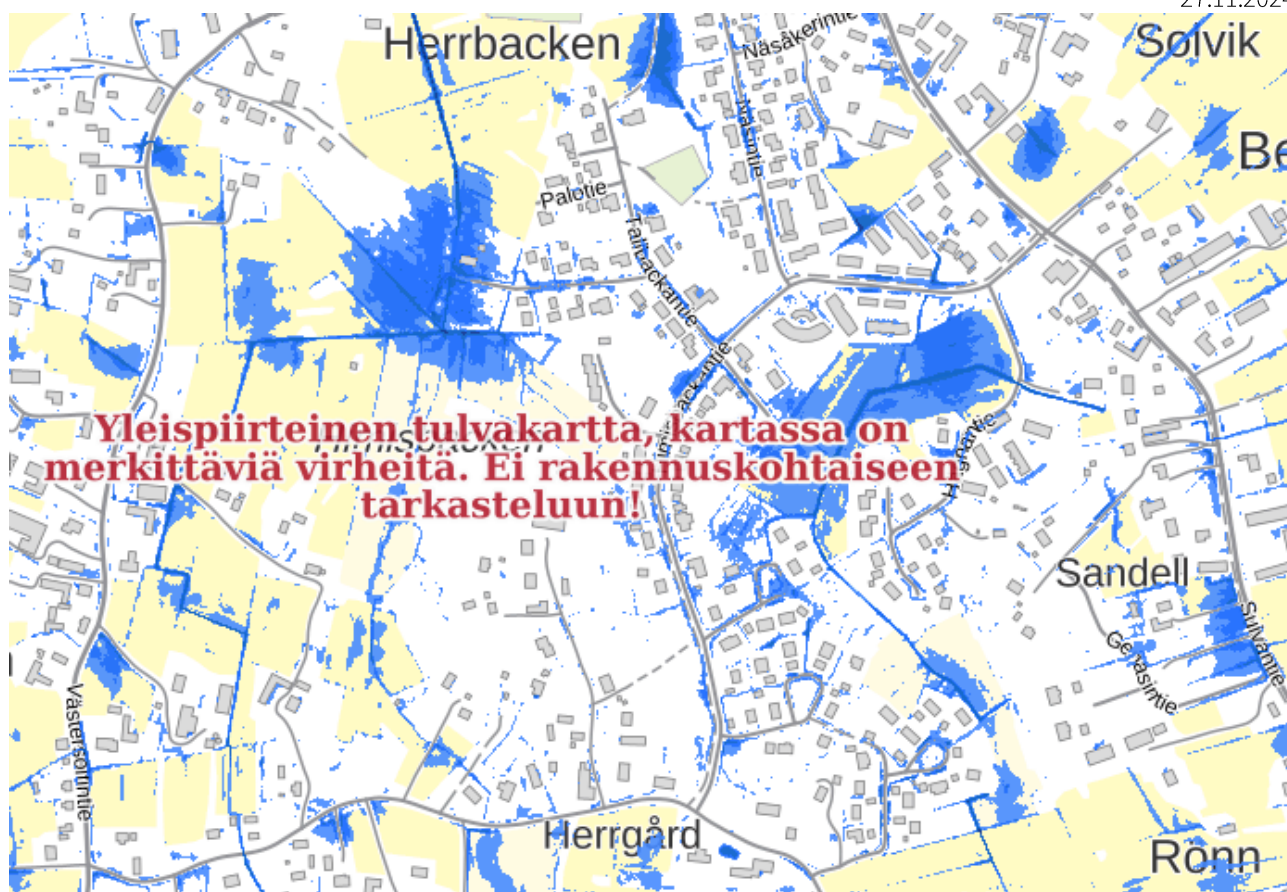

Bild 3. Exempel från Översvämningacentrets översvämningsskarta (Himisbacken, Solf).

3. Åtgärder 2019–2024

Kommunen ansvarar sedan 1.9.2014 enligt lag om ändring av markanvändnings och bygglagen (682/2014) för att ordna dagvattenhanteringen i detaljplaneområden. Korsholms kommun gör kontinuerliga insatser för att beakta dagvattenöversvämningrisker på detaljplaneområden.

För att minska riskerna för dagvattenöversvämningar har Korsholms kommun under de senaste åren vidtagit eller utför som bäst följande åtgärder:

- Dagvattenhanteringen på Vikby II detaljplaneområde har byggts och förbättrats.
- Dagvattenavledning från Smedsby centrum via Hästhagen-Äppledalen har förbättrats med dagvattenbassäng och rensning av diken.
- Dagvattenrörledningen från Andersvägen till Korsholmsvägen har förnyats.
- Stocksundsbackens dikning på sträckan från vattendelaren söder om Nötövägen till kommungränsen.
- Utloppet från Lindvägens detaljplaneområde i Replot har rensats.
- Rensning av översvämningfåran vid Gloppet, Singsby.
- Allmänt underhåll av dagvattensystem. Rensning och byte av trummor där problem har upptäckts.
- Regelbundet underhåll av pumpstationer har inletts.
- Dagvattenpumpstationen vid lätttrafikledens underfart i Kvevlax har totalrenoverats.
- Dagvattenpumpstation vid Auroravägens lekpark i Smedsby har monterats.
- Projekt för ytvattenhanteringen på grundvattenområdet vid Fågelbergets industriområde. Pumpstation och dagvattenledning har byggts från Fågelbergets

industriområde till dagvattenbassäng intill Vattentagsvägen. Projektet fortsätter med dagvattenledningar på industriområdet.

Bild 4. Dagvattenledning byggs från pumpstationen i Vattvik januari 2024.

Dagvattenutredningar och/eller hanteringsplaner för dagvatten har uppgjorts i samband med följande delgeneralplaner och detaljplaner:

Delgeneralplaner

- Karperö-Singsby delgeneralplan – Dagvattenutredning med omfattande slutrapport med åtgärdsförslag och rekommendationer för markanvändningen.
- Kvevlax delgeneralplan – Dagvattenutredning med omfattande slutrapport med åtgärdsförslag.
- Replot delgeneralplan – Dagvattenkarta där man identifierat avrinningsområden, avrinningsområdenas utlopp, huvudflödesrutter, vattendrag och diken, flödesriktningar och översvämningsområden 1/100a och 1/12a.
- Helsingby-Toby delgeneralplan – under arbete. I planarbetet utnyttjas den tidigare utredningen Plan för hantering av översvämningsrisker i Laihela ås vattendragsområde för åren 2022–2027 - Översvämningsgruppen för Laihela vattendragsområde, NTM-centralens rapporter 47|2021.
- Iskmo-Jungsund delgeneralplan – under arbete. Dagvattenutredning kommer att utarbetas.

Detaljplaner

- Smedsby skolcentrum, ändring av detaljplan - Dagvattenkarta av nuläget – identifiering av dagvattenrutter.
- Ändring och utvidgning av detaljplan i kvarter 24 och 24b, kvarter 7 och del av kvarter 12 i Kvevlax - Dagvattenutredning, kartor och rapport. Förslag till åtgärder.
- Vikby kvarter 13–14, del av Vikby företagscenter – Hanteringsplan för dagvatten, omfattande rapport.
- Larven Work Park – under arbete. Dagvattenhanteringsutredning – både på generalplanenivå och detaljplanenivå. Omfattande rapport.
- Granholmsbacken I – under arbete. Omfattande dagvattenhanteringsutredningar.
- Granholmsbacken II – under arbete. Omfattande dagvattenhanteringsutredningar.

4. Sammandrag

Vid bedömningen av riskerna för dagvattenöversvämningar i Korsholm kommun uppdagades inte sådana nya översvämningsrisker som inte redan skulle ha tagits i beaktande eller där riskerna inte skulle ha kunnat minskas genom åtgärder för dagvattenhanteringen. Det har inte skett väsentliga ändringar i riskerna för dagvattenöversvämningar efter den första eller andra planeringsomgången år 2011 och 2018.

Korsholms kommun strävar efter att konsekvent ta översvämningsriskerna i beaktande inom planläggningen och infrabyggandet både vid planering av nya områden och vid förtätning av den befintliga samhällsstrukturen. För planeringen av de viktigaste problemområdena har kommunen låtit göra upp hanteringsplaner för dagvatten.

Korsholms kommuns konstaterar att det inte på kommunens ansvarsområden finns områden med betydande risker för dagvattenöversvämnings enligt lagen (620/2010) och statsrådets förordning (659/2010) om hantering av översvämningsrisker.

Korsholms kommun
2024

KORSHOLM
MUSTASAARI